

Morihei Uešiba a Minoru Močizuki

Napsal Stanley A. Pranin (Aikido News Magazine, 1988)

Budó kariéra Minora Močizukiho byla v mnoha ohledech jedinečná. Jako dítě začal trénovat džudó a je aktivní ještě dnes, ve věku 81 let. Jako mladý muž byl v těsném přátelství s některými impozantními osobnostmi budó té doby, včetně Džigora Kana, Kyuza Mifuneho a Morihei Uešiby. Navíc je mužem vysoké inteligence, jehož myšlení bylo značně ovlivněno Kanem a Uešibou, jako i četnými spisovateli a filozofy. Nechme se dojmout nejdůležitějšími momenty výjimečné životní dráhy tohoto muže v tomto článku o historii aikidó.

Počáteční kariéra v džudó

Minoru Močizuki se narodil v r. 1907 a na budó dráhu se dal už ve věku pěti let, když začal trénovat džudó. Jako chlapec trénoval také kendó a kobudó zvané Gyokušin-ryu džudžucu, jeho eklektický přístup k budó bol již tehdy zřejmý. V r. 1926, ve věku 19let, se přihlásil do Kodokanu a během necelých dvou let povýšil na sandan, co byl na tu dobu vynikající výsledek.

Močizuki vypráví úsměvný příběh o tom, jak dosáhl pozornosti slavného senseje Kyuza Mifuneho, když se účastnil „kangeiko“ (zimní trénink). Zdá se, že v té době žil v Curumě a aby navštěvoval brzké ranní keiko, vydával se na cestu o půlnoci. Jednoho rána před Kodokanem, znavený po celonoční chůzi, spadnul do studny, rozbíjejíc led utvořený na hladině vody. Když mladý Močizuki začal volat o pomoc, vytáhla ho neznámá ruka. Nebyl to nikdo jiný než sensei Mifune, nevěřícně zírající na promáčeného chlapce. „To je nápad, cákat v studené vodě! Blázne, tak si zničíš zdraví.“ Mifune mu nařídil zůstat ten večer u něj doma. Pak Močizuki pokračoval v pobytu v Mifunově domě jako učideši a na vlastní kůži zkusil, jak je důležité být neustále po boku mistra.

Vyvolen Džigorem Kanem

I když mladý muž v rozpuku a naplněn soutěživým duchem, Močizuki také cítil potřebu věnovat se duchovnímu tréninku. Skupina pro zkoumání klasických bojových umění byla založena Kanem v Kodokanu a Močizuki se připojil. Díky jeho zapálenému studiu několika klasických škol včetně Katori šinto-ryu a jeho neobvyklým schopnostem si ho všimnul zakladatel džudó Džigoro Kano. „Máš nejlepší předpoklady být vůdce. V budoucnu budeš jeden z vrchních učitelů zde v Kodokanu,“ to byla slova povzbuzení od slavného Kana. Močizuki měsíčně hlásil Kanovi své tréninkových pokroky. To vedlo k řadě setkání, kde se filosoficky orientovaný tvůrce džudó pokoušel povzbudit mysl mladého Močizukiho, který v té době dokázal myslet pouze na vítězství turnajů. Nicméně, Kanovo poznámky ohledně skutečného smyslu džudó později velice přispějí k teoretickému základu Močizukiho vlastního Yoseikan budó.

Kano se na pozvání admirála Isamu Takešity účastnil ukázky džudžucu formy Morihei Uešiby v Medžiro v říjnu 1930. Vysoce dojatý vůdce džudó sjednal pro své dva nejlepší žáky studium pod vedením Uešiby. Jeden z nich byl Minoru Močizuki.

Učení daito-ryu u Morihei Uešibu

Močizuki se začal učit daito-ryu aikidžudžucu od Uešiby několik měsíců před otevřením Kobukan dódžó v Ušigome v Šindžuku v dubnu 1931. V té době 24letý, učinil Močizuki rychlý pokrok vzhledem k jeho značným budó zkušenostem a vrozenému talentu. Uešiba ho brzy požádal aby dělal dozorce jeho učičeši a Močizuki také vykonával učebního asistenta. Tak bylo navrženo, že se ožení s Uešibovou dcerou, čímž se stane jeho osvojeným synem a následníkem. Zasáhl však osud. Močizuki slábl a krátce nato onemocněl zánětem plic a plicní tuberkulózou. Byl převezen zpět domů, do města Šizuoka, aby se uzdravil. Po tříměsíčním léčení začal pomalu učit v dódžó v centru města, postaveném jeho bratrem a několika přáteli. Oficiální otevření dódžó bylo uspořádáno v listopadu 1931 a zúčastnilo se ho mnoho hodnostářů z Tokia včetně Uešiby, admirála Takešity a generála Miura.

Přestože Močizuki strávil před svým onemocněním v Tokiu s Uešibou pouze několik měsíců tréninku, přijímal Uešibu pravidelně, když se zastavil na své cestě do a z Kyota, kde vedl budó semináře pro Omoto-kyo podporovány Dai Nihon budó sen'yokai. Během tohoto období Uešiba předal Močizukimu dva svitky daito-ryu. Oba datovány červnem 1932. Nadpis prvního je „Daito-ryu aiki budžucu“ a jeho obsah je shodný s „Daito-ryu aiki džudžucu hiden mokuroku“ vydaného Sokakem Takedou jako první úroveň dovedností v daito-ryu. Druhý je nadepsán „Hiden ogi“ a byl udělen jako další nejvyšší stupeň v daito-ryu tradici. Oba dokumenty nesou podpis „Moritaka Uešiba, student Sokaka Takedy“ a pečeť, která značí „aikidžudžucu“. Tyto dokumenty poskytují další důkaz o důležitosti daito-ryu tradice v historickém vývoji technik aikidó.

Krátce poté se Močizuki odstěhoval do Mongolska, kde strávil celkem osm let před návratem do Japonska po konci války. Měl příležitost pozorovat životní styl místních zemědělců a lovců. Tato zkušenost mu dala podrobnější pochopení historických kořenů budó v Číně. Po válce, zpět ve městě Šizuoka, obnovil kontakt s Moriheiem Uešibou, který Močizukiho požádal o asistenci ohledně vedení tokijského Aikikai hombu dódžó.

Cesta do Francie

V r. 1951 odjíždí Močizuki do Francie hlavně vyučovat džudó, ale najde čas i k poskytování instrukcí v aikidó a proto je uznáván jako první šířitel Uešibova umění v zahraničí. Celkem strávil ve Francii dva a půl roku a jeho snahy zasely semena pro rozvoj největší populace aikidó mimo Japonsko. Je míněno, že ve Francii je dnes přibližně 50.000 cvičenců!

V letech následujících po válce, jak jeho názory dozrály, Močizuki postupně vytvořil vlastní kompozitní (sogo) budó systém, který zahrnoval prvky džudó, džudžucu, aikidó, karate, katori šinto-ryu a další umění. Tento styl vešel ve známost jako „Yoseikan budó“. Jeho názory nesou nesporné stopy filozofií Jigora Kana a Morihei Uešiby, jeho dvou milovaných učitelů. Kano, racionální myslitel a Uešiba, držitel značné duchovní citlivosti, oba

svým způsobem učili Močizukiho, že pravý smysl budó nespočívá v myšlenke na vítězství, ale v rozvoji charakteru jednotlivce.

Močizuki udržoval pravidelný kontakt se zakladatelem aikidó až do jeho smrti v r. 1969, přestože zůstal organizačně nezávislý na Aikikai hombu dódžó. Také pokračuje pravidelně v cestách do ciziny do zemí jako je Francie, Austrálie a Taiwan. V Japonsku zůstává Močizuki zaneprázdněn vyučováním Yoseikan budó ve svém dódžó v Šizuoce a psaním o rozmanitých předmětech týkajících se budó.